

OBREGONOVA AR- MADA PODI PROTI- REVOLUCIONARJE.

Vstati nadaljujejo poročila o "zmagah", toda zvezna vlada pravi, da so te "zmage" le na papirju. Večja bitka se razvija na zapadni fronti.

PORAZ VSTAŠEV V TOLUCI.

Mexico City, 20. dec. — Vstaki, ki so izpraznili San Marcos in Puebla, se urno umikajo nazaj v Vera Cruz, se glasi novejša uradna poročila. Guadajalara na zapadni fronti pade vsak čas. General Estrada, vodja rebelov na zapadu, se je začel umikati proti Manzanillu.

Mexico City, 20. dec. — Uradno se poroča, da je revolta v Toluci, država Mehiko, potlačena. General Rafael Pimienta, vodja vstajev, je ubit. Vest, da sta bila pred enim tednom ubita generala Fermin Castro in Antonio Magan ter polkovnik Jose Maria Castro, je potrjena.

Vojno ministrstvo zanika vesti o zmagah, ki jih razpošilja vstajski štab iz Vera Cruza. Poročilo o "strašnem bojevanju, ki traja že dva dni v San Marcosu in v katerem imajo obregonisti velike izgube", je neresnično. Vstaki so izpraznili San Marcos in zvezna kavalarija jim je za petami. Premagani rebeli so pustili nekaj opreme na bojišču. Tupatam se še vrše praske med razpršenimi vstajskimi skupinami in zveznimi patroljami.

Večja bitka se razvija v državi Jalisco na zapadni fronti, kjer general Amaro čaka na prihod rebelnih čet generala Floresa, medtem ko drži v hlačah čete upornega generala Estrada. Estrada je odrežen od vseh komunikacij s Sanchezom na yzhodu.

General Plutarco Elias Calles je odšel v Tampico, kjer bo organiziral armado 5000 delavcev v svrhu, da obdrži kontrolo vlade nad oljnimi vreli.

Druga bitka se polagoma razvija v okoliših Villahermose, država Tabasco na jugu republike, kjer je zvezna posadka odbila že več napadov v zadnjih treh dneh.

New York, N. Y., 20. dec. — General Alvaro Obregon, predsednik Mehike, je poslal Associated Pressu sledeče poročilo:

"Vojaški uporniki, katere vodi Alfonso de la Huerta, objavljajo laži, da bi premetili ameriško javnost. Do danes je velika večina armade zvesta vladi in se navdušeno bojuje z vstaki. Najmanjšega dvoma nimam, da bo mir v Mehiki kmalu vpostavljen in vlada bo nadaljevala svoje konstruktivno delo."

Pregled dnevnih dogodkov.

Državni tajnik je objavil 'tajni dokument iz Moskve', da opravi odklonitev pogajanj z Unijo Sovjetskih republik.

Ford je izjavil, da ne bo predsedniški kandidat, ker je Coolidge dosti dober!

Vojaški bonus potanjen v ozadje v kongresu.

Senator Wheeler se je izrekel proti špijonaži v industriji.

Prepir v protestantovskih cerkvah ni brez dobrih posledic.

Inozemstvo.

Mehiški protirevolucionarji tepepi, vlie temu poročajo o "zmagah".

Anglija poslala ultimatum Afganistanu.

Čičerin izjavil, da npa, da se spremeni javno mnenje v Ameriki.

Anglijski poslanik na Grškem odpravi intervencije kralju v priid.

VRME.

Chicago in okolica: V soboto nastalo deževno. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 56, najnižja 42. Sonce izide ob 7:14, zaide ob 4:21. Začetek zime: najzgodnji dan in najdaljša noč.

Napetost med Rusijo in Anglijo.

Moskva, 20. dec. — Velika Britanija je poslala ultimatum Afganistanu, v katerem zahteva med drugim, da mora vlada Afganistana prekiniti vse stike z Unijo sovjetskih republik. Rusija ima zelo prijateljske odnose z vlado afganškega amirja (sultana). Zahtevanje Angležev torej pomeni novo krizo za Rusijo.

Čičerin, komisar vnanjih zadev, je danes dejal, da še ne ve kaj bo storila sovjetska vlada, toda situacija da je zelo resna.

Čičerin je tudi dejal, da vsa zbližavanja med Rusijo in Francijo glede trgovine so brez uspeha, odkar je francosko sodišče dovolilo, da smejo caristični upniki zapleniti rusko blago, ki pride v Francijo.

VOJAŠKI BONUS POTI- SKAJO V OZADJE.

Washington, D. C. — Postavodaja vojaškega bonusa je bila potisnjena v ozadje v sredo, ko je hišni finančni odsek odklonil, da bi prišla zadeva pred davčno predlogo na vrsto.

Bonus je zadal klopoto tudi finančni tajnik Mellon v pismu, ki ga je pisal poslancu Andrewu iz države Massachusetts. V tistem pisanju je dejal tajnik Mellon, da bi znašali stroški in slučajju, če bi bila predloga vojaškega bonusa, ki jo je vretiral pokojni predsednik Harding, sprejeta, \$5,400,526-444 in da bi bilo treba izdati povprečno \$225,000,000 prva štiri leta.

V Mellonovem pismu je rečeno, da bi utegnili sprejetje vojaškega bonusa preprečiti vsakršno zmanjšanje zveznih davkov za to generacijo.

Po programu, ki si ga je privojsil hišni finančni odsek, bodo njegovi člani posvetili več tednov preračevanju davčne predloge. In šele potem pride na vrsto vprašanje, ali naj priporoče vojaški bonus, ali ne.

Zagovorniki vojaškega bonusa so si s poslancem Frearjem na čelu zama prižadevali, da bi bila dana prednost postavodaji vojaškega bonusa.

Ljudje ponujajo svoje žleze.

Chicago, Ill. — Dr. Viktor D. Lespinasse, ki je vepil žlezo Haroldu McCormicku, je v torek zvečer zagotovil svojim poslušalcem v prostorih Hamiltonovega kluba, da bodo prišle operacije za povečanje, zmanjšanje, podaljšanje ali pa skrajšanje človeškega telesa kmalu v splošno navado. Pravil je potem tudi o pojavih, ki jih je opazil po vcepljenju tujih žlez pri kokoših in petelinih; podobne rezultate se da doseči teoretično tudi pri človeškem bitju.

Praktična težava tiči v dejstvu, da mora tisti človek, ki da svojo žlezo za drugega, na vsak način umreti.

"In vendar imam celo kopico pisem od posameznikov, ki so pripravljani prodati svojo žlezo po ceni od \$50,000 do \$100,000."

"Teorija, češ, da se da uspešno presaditi živalsko žlezo v človeško bitje, ni posebno dobra. Ali žlezo tega ali onega črnea se da presaditi v belokožca z dobrim uspehom," je rekel učeni zdravnik.

NAJVIŠJE SODIŠČE RAZPU- STILO IZREDNO GRABEŽNO VELEPOROTO.

Chicago, Ill. — Državno najvišje sodišče je prišlo v sredo do zaključka, da je izredna veleporota, ki je preiskovala sedemnajst mesecev čikaške grabežne zadeve, nepostavna.

Sodišče je bilo mnenja, da je bila izredna veleporota neveljavna, ker je prekoračila dobo krožnega sodišča. Ta odlok je izničil preiskave, s katerimi se je pečala veleporota, tudi za vse bodoče čase.

Turki zavrgli Chesterjeve koncesije.

Carigrad, 20. dec. — Turška vlada je anulirala koncesije ameriškega Chesterjevega sindikata za gradnjo železnice in drugih javnih naprav v Anatoliji. Kot se kaže, bo sindikat angleških bančirjev dobil te koncesije.

WHEELER PROTI IN- DUSTRIJSKI ŠPI- JONAŽI.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Senator Wheeler iz Montane je predložil v kongresu resolucijo, ki zahteva preiskavo 'industrijske špijonaže'. Njegova želja je, da bodi delavski odsek, čigar načelnik je senator Borah, pooblaščen voditi to preiskavo.

"Ker razna sodna postopanja in priobčene preiskave dokazujejo, da prejema veliko število zasebnih detektivskih agentur velike vsote denarja od raznih velepodjetij, da napačno predstavljajo gibanja med njihovimi uslužbenci in fabricirajo razna 'pretresljiva' poročila o radikalni propagandi in 'strašnih' zarotah za rabo sile v industrijskem konfliktu, in

"Ker škodujejo te agenture in drugi interesi v zvezi z njimi mlajubnim odnosom med delodajalci in uslužbenci, ker tako ustvarjajo špijonažni sistem v industriji in razširjajo napačne govorice, da se obdrže v službi, naj bo

"Sklenjeno, da bodi senatni odsek za prosveto in delo pooblaščen voditi preiskavo tega špijonažnega sistema v industriji in poročati o dognanjih senatu; kakršna postavodaja je po odsekovem mnenju najpripravnejša za odpravo takšnih izvajanj."

Ko je bil Wheeler zvezni okrožni pravdnik v Butte 1. 1917, je zasledil mnogo detektivov, ki so se delali, češ, da so radikalci med tamkajšnjimi rudarji. Ko so mu zvezne oblasti veleale arretirati gotove "nevarne I. W. W.", jim ni bilo posebno všeč, ko je takoj začetkom svoje akcije polovil tiste agitatorje, ki so mu izpovedali, da so detektivji. Odtlej je še bolj posvetil svojo pozornost rovanju in kovarenju tistih takozvanih "radikalcev".

"Med vojno nas je v tej deželi precej hudo napadla histerija, in nakazne osebe so izkoristile patriotično razpoloženje med ljudstvom ter dale kaznovati vsakogar, ki se ni strinjal z njihovimi ekonomičnimi teorijami. Priločnosti so se lepo polakomnili interesi, ki so sovražni organiziranemu delu, ter jeli zaposlovati tektivke dobroznanih detektivskih agentur. Ti detektivji so stopali v unije ter le-te črnili na vse možne načine," pravi senator Wheeler.

"Te agenture so neprestano delovale na to, da so postali delodajalci, ki so bili dotlej še dokaj prijazni do delavstva, popolnoma sovražni svojim uslužbencem, ker so verjeli detektivom, da je delavstvo njihovih najhujši sovražnik. V mnogih slučajih so bili pošteni delodajalci zapeljani v mnenje, češ, da je njihovo podjetje in vsa njihova življenja v nevarnosti. Izdali so zastranega veliko denarja za zaščito tistim detektivskim agenturam, ki so najele bišve jetnike in najslabše elemente v deželi, da bi tako tem laže uničili legitimne delavske organizacije.

"Samopostavljeni člani 'I. W. W.', ki so grozili delodajalcem, da bodo uničili njihovo premoženje in strmojavili vlado, so bili v mnogih slučajih Burnsovi, Thielovi in Pinkertonovi detektivji."

Dva nova kardinala.

Rim, 20. dec. — Papež je danes imenoval dva nova kardinala za Italijo.

FORD OLEHČAL SR- CE VSEM PREDSED- NIŠKIM ASPIRANTOM.

Avtomobilski kralj je pustil Johnsona na cedilu ter se izrekel za predsednika Coolidgea.

McADOOJEVIM PRIJATELJEM JE TUDI VŠEČ FORDOVA IZJAVA.

Chicago, Ill. — Formalno naznanilo Henrika Forda, da bo podpiral predsednika Coolidgea v potegovanju za nominacijo, bo, kakor menijo vsi politični voditelji, odstranilo nevaren element za razne predsedniške aspirante na srednjem in severnem zapadu.

Tudi to, da bi bila predsedniška izvolitev vsled raznih političnih strank poverjena poslanski zbornici v Washingtonu, je izključeno sedaj, menijo odvažni politiki.

Ford bi bil potegnil za sabo več severozapadnih držav proti vsakemu drugemu kandidatu ter vtaknil zadosti glasov v svoj žep v slučajju tekme med republikanskim in demokratskim kandidatom, kar bi povzročilo zastanek v volilnem kolegiju.

Senatorju Hiram Johnsonu bo, kakor menijo njegovi prijatelji, največ koristila Fordova umaknitev.

Liberalne sile posebno v Minnesoti, Južni in Severni Dakoti pa v Montani bodo imele sedaj izbirati med predsednikom Coolidgeom in senatorjem Johnsonom.

Voditelj McAdoojeve gonje za delegati so se tudi razveselili, ko so izvedeli v sredo, da se je Ford odločil za predsednika Coolidgea.

Kolikor se tiče demokratskih volitev na severnem zapadu, menijo nekateri politiki, da more sedaj zet bivšega predsednika vprizoriti politični boj na podlagi južnodakotske platforme, ne da bi mu delalo kako neodvzno ali Fordovo politično gibanje preglavice.

Sedaj sta demokratska in megljena tretja stranka izgubile možnost predsedniškega kandidata, ki je obetal biti kaj pripraven privržen konj (dark horse) na demokratski konvenciji.

Zdi se, kakor da so republikanski voditelji vedeli, kaj ima priti. Takoj potem, ko je Ford odobril kandidaturu predsednika Coolidgea, je dal predsednik odpustiti avtomobilskemu kralju brzokavko, v kateri je pohvaljeno njegovo naznanilo.

Nekateri politični opazovalci so že poprej prerokovali, da se bo Ford postavil na stran predsednika Coolidgea. Pred nekajimi tedni je prišel Ford v Washington na povabilo Bele hiše. Predsednik Coolidge se je pomenkoval z njim predvsem o njegovi ponudbi glede naprav v Muscle Shoalsu.

Ko je Ford odšel, se je predsednik Coolidge izrekel za oddajo tistih naprav pod pogoji, ki jih je stavil avtomobilski izdelovalec. Henry Ford je dospel domov ter potem nemudoma preklical shod tretje stranke v Detroitu, kjer bi naj se bila pričela kampanja za Forda. Te okoliščine govore, da je prišlo med predsednikom Coolidgeom in Fordom do popolnega zbližanja.

Fordova izjava prepušča snano in čisto polje tretje stranke senatorju La Follettu, če hoče ta stopiti v tekmo. Zagovorniki tretje stranke menijo, da bo Ford potegnil le malenkostno meč s sabo na stran predsednika Coolidgea. (Dalje na 3. strani.)

PREDLOGA ZA TRIODSTOTNO PIVO V SENATU.

Washington, D. C. — V dveh zakonskih osnovah, ki ju je predložil senator Edge iz države New Jersey, je zahtevano omiljenje prohibicijske postavbe. Po prvi bi naj bilo dovoljeno triodstotno pivo; po drugi bi naj bile odstranjene omejitve glede na zdravniške recepte. Sklepije se na odloke dveh zveznih sodnikov, ki sta se izjavila, da je ta določba Volsteadove postavbe protiustavna.

Čičerin zanika Hughesove trditve.

Komisar vnanjih zadev Unije sovjetskih republik ponovno izjavlja, da se sovjetska vlada ne meša v notranje zadeve drugih dežel. Državni tajnik Hughes pa je na to izjavo odgovoril z objavo nekega dokumenta, ki vsebuje navodila iz Moskve za ameriške komuniste. Mnenje v kongresnih krogih je, da je bil Hughes potegnen.

Washington, D. C., 20. dec. — Senator Ladd iz Severne Dakote, ki je v družbi s senatorjem Kingom iz Utaha in kongresnikom Frearom iz Wisconsin, posetil Sovjetsko Rusijo zadnje poletje, je večeraj pozval državnega tajnika Hughesa, naj izroči senatu vse informacije, kar jih ima, ki se tičejo ruskih dolgov, zahtev Američanov glede odškodnine in ruske propagande v Ameriki.

Ladd je to storil potem, ko je Hughes objavil svoj "ekspozé" glede "komunistične zarote" zoper vlado Združenih držav. Kakor izgleda, se je ameriško-ruska situacija razvila v osebno kontroverzo med državnim tajnikom Hughesom in komisarjem Čičerinom. Čičerin je večeraj izjavil v Moskvi, predno je izvedel za Hughesov "ekspozé", da se sovjetska vlada niti malo ne vrtka v ameriške notranje zadeve in da Hughes pogreva stare laži.

Mnenje senatorjev in kongresnikov, ki so naklonjeni Rusiji in zahtevajo restavriranje diplomatov, ki je Hughes nasledil zvišeni propagandi gotovih detektivskih agentur, katerih business je, da od časa do časa prodajajo falsificirane dokumente vladnim organom. Senatorji Ladd, La Follette in drugi pravijo, da bodo celo afero protiruske propagande v Ameriki spravili na dan v kongresu.

Čičerinov odgovor Hughesu.

Moskva, 19. dec. — "Mi še vedno upamo, da se izpremeni javno mnenje v Ameriki," je danes dejal komisar za vnanje zadeve Čičerin v intervjuju s poročevalci, ko je komentiral izjavo ameriškega državnega tajnika Hughesa, da ni nobenega razloga za pogajanja z Rusijo in da naj Rusija prej prizna svoje obveznosti napram Združenim državam in njenim državljanom.

"Za mir vsega sveta bi bilo velikega pomena — je rekel Čičerin — če bi Združene države poravnale z nami vse sporne zadeve. To bi bil velik korak k rešitvi svetovnih problemov, toda gosp. Charles Hughes še vedno izrablja svoj vpliv proti nam."

On pravi, da mora Rusija dati najaz vao zaplenjeno lastnino, obračunati vse tirjatve in plačati dolgeve, predno se bo on pogajal z nami. Mi na naši strani torej tudi lahko rečemo, da morajo biti poravnane vse naše tirjatve, vse naše zahteve za odškodnino vsled ameriške intervencije, predno se bomo pogajali z ameriško vlado. Dalje pravi, da so pogajanja nemogoča, dokler je Moskva središče revolucionarne propagande. New York je tudi središče propagande; mnoge revolucionarne stranke imajo tam svoje eksekutive.

Dostikrat smo že izjavili, da sovjetska vlada ne podpira nobene revolucionarne stranke v Ameriki. Ameriški vladi mora biti to znano, kajti ob času, ko je bil Martens deportiran, niso mogli najti najmanjšega dokaza, da je naša vlada v kakvi zvezi s propagando v Ameriki.

To izjavljamo ponovno. Ne danes, ne v bodočnosti ne bo naša vlada podpirala nobene revolucionarne stranke v Ameriki; naš princip je, da se ne mešamo v notranje zadeve nobene druge dežele.

Znano nam je, da je v Ameriki dober del ljudi, ki spoznavajo ugodnosti sporazuma z Rusijo. Teh ljudi je vedno več, in mi upamo, da se prejaljšje izpremeni javno mnenje v Ameriki."

Čičerin je končno dejal, da za

(Dalje na 3. strani.)

BESEDILO ČIČERINO- VE PONUDBE.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Besedilo note, ki jo je poslal predsedniku Coolidgeu sovjetski vnanji komisar Čičerin na podlagi predsednikovega stališča do Rusije, izraženega v njegovi prvi poslanici do kongresa, je objavila tukajšnja ruska brzokavna agencija dne 16. decembra. Glasi se takole:

"Sovjetska vlada si je neprestano prizadevala vzpostaviti prijateljske odnose z Združenimi državami ameriški na podlagi medsebojnega zaupanja. Zastran tega je ponovno izjavila svojo pripravljenost za pogajanje z ameriško vlado in za odstranitev vseh nesporazumljenj in difereh med obema deželama."

"Po prečitjanju vaše poslanice do kongresa vas obveščam, da sovjetska vlada želi si trdnega prijateljstva z narodom in vlado Združenih držav, da je docela pri volji razpravljati z vašo vlado vse probleme, omenjene v vaši poslanici, če se bodo ta pogajanja naslanjala na načelo nevmesavanja v notranje zadeve. Sovjetska vlada se bo iskreno držala tega načela in pričakuje istega stališča tudi od strani ameriške vlade."

"Kolikor se tiče vprašanja glede na terjatve, omenjene v vaši poslanici, se je sovjetska vlada pri volji pogajati v ameri zadovoljive poravnave, če bo našelo reciprocišete priznane v vseh oziirih. Sovjetska vlada je pripravljena storiti vse, kar je v njeni moči, in kolikor to dopuščajo interesi njene dežele, da pride do zaželjene obnove prijateljstva z Združenimi državami ameriški."

Kakor smo že poročali, sta predsednik Coolidge in državni tajnik Hughes kratkoma odklonila to ponudbo za pogajanja.

Amerika noče ščititi kralja.

Poslanec prvi prispeja ljudstvu, ne več kralju.

Atene, 20. dec. — Monarhisti so imeli večeraj veliko smolo, ko so moledovali ameriško poslanstvo, naj se potegne za izgnanega kralja in prepreči, da bi šel Jurij na neprostovoljne poitnice. Ameriški poslanik je odločno odgovoril, da ne bo interveniral v interesu kralja.

Na Grškem je zdaj mir, ko je kralj odšel. Vlada pripravlja naredbo za novo priisgo poslancev v ustavodajni skupščini. Poslanec ne bodo več prisegli zvestobe kralju, temveč narodu.

ZLATA ŽILA V CRIPPLE CREEKU.

Gripple Creek, Colo. — Rudniški krogi so bili sila razburjeni, ko je semkaj došla vest, da so v okrožju Cripple Creeka dokopali do najbogatejše zlate žile od l. 1880. sem. Kakor pričakujejo, bo dajala ta žila zlata za \$10,333 na tono.

Odkriteljica radija dobila penzijo.

Pariz, 20. dec. — Francoska poslanska zbornica je soglasno sklenila, da Francija plačuje Mariji Curie, profesorici na pariški univerzi, 40,000 frankov letne nagrade kot priznanje za njeno veliko delo v zvezi z odkritjem radija.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vsa, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.
Owned by the Slovenic National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31-23) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

TUDI V CERKVAH PRIHAJA POČASI DAN, PA NE V RIMSKI.

V episkopalni cerkvi je pričel boj med starini in mladino, med konzervativci in modernisti.

Mladini so pričeli učiti, da je bog inteligenca in osebnost, toda ne v formi človeškega telesa, ampak je breztelesen. Samega sebe razodeva v vsej naravi, toda on je duh in ločen od materije.

Ta nauk, ki je med starini povzročil strah in grozo, je podoben panteističnemu naziranju.

Mladini pa niso ostali le pri tem nauku, ampak tudi uče, da v nebesih ni z biseri posutih vrat, da tam nihče ne brenka na harfe in poje hozano. V peklju ni ognja. Ampak hudiča je izumil Zoroaster, ustanovitelj dualistične vere starih Irancev, ki je bila državna vera v perzijskem kraljestvu, dokler ga ni Aleksander veliki strmoglavil.

Mladini pravijo dalje, da molitev ne bo nikdar dala lačnemu človeku kosa kruha, ako tega ne stori človek. Nesmrtnosti ni v mesu. Osebnost bitja bo trajala, toda vstajenja telesa ne bo.

Vera v brezmadežno spočetje Marije je nepotrebna. Čudeži v starem testamentu so pravičije. Čudeži v novem testamentu so podtaknjeni. Magika ne pristoja Kristovemu značaju. Frazo o vnebohodu je zapisal v vero človek, ki je mislil, da so nebesa zgornje nadstropje zemlje. Ako se danes verjame v vnebohod, je to smešno.

Tako uče danes mladini v episkopalni cerkvi, kar je velik greh v očeh starinov.

In starini so se zbrali, da kaznujejo mladine z izobčenjem iz cerkve. Ugibali so, kaj naj store proti razširjenju takega krivoverstva v episkopalni cerkvi in nauk, ki niso priznani od škofovskega zbora. Sklenili so, da je treba take duhovne episkopalne cerkve postaviti pred cerkveni tribunal in jih obtožiti krivoverstva.

Mladini pa niso držali križem rok in še manj so se bistrasili teh groženj. Dr. Leighton Parks, župnik cerkve sv. Jerneja v New Yorku, je še pozval škofa Manninga, da naj uvede proti njemu obravnavo zaradi širjenja krivoverstva, ker je pripravljen dokazati, da on z njegovimi modernimi nauki ni v zmoti, ampak zmotljiv je škof.

Mladini so dobro vedeli, da ne opravijo ničesar brez organizacije. Organizirali so se, kot se na pr. organizirajo delavci.

Ko je pa škof Harry T. Moore v Texasu hotel obtožiti župnika Heatona krivoverstva, takrat je završalo med mladini.

Izjavili so po svojem zastopniku dr. Tysonu, da bodo modernisti podpirali vsakega duhovna, ki ne verjame v brezmadežno spočetje Marije, akoravno tako vero zahtevajo škofje.

Ta odločen nastop je pomagal. Kajti mladini so dodali, da bodo proti škofovski diktaturi nastopili v svojih cerkvenih listih in s prižnic. Govorili pa niso samo župniki. Skof Lawrence v Massachusettsu je odločno krenil na stran modernistov.

V rimski cerkvi ni take solidarnosti. Ko so na Slovenskem preganjali Gregorčiča in Aškerca, so njih stanovski tovariši lepo molčali, dasiravno nista Gregorčič in Aškerca učila takih nauk, kot jih uče episkopalni modernisti.

Greh Gregorčiča in Aškerca je obstojal v tem, da nista zlagala pesmi na čast Mariji, angeljcem in svetnikom, ampak sta zapela v svojih pesmih o življenju in v taki luči, v kakeršni sta ga videla. In ko so Gregorčiča pregnali v samoto, kjer je moral utihniti, Aškerca pa pritirali tako daleč, da je slekel duhovsko obleko prostovoljno, so njegovi stanovski tovariši molčali, mesto da bi se postavili po robu proti diktaturi v rimski cerkvi. Ampak nekaj so le storili! Kaj? Ko se je rimska cerkev pričela umešavati v politiko, da še bolj priklene slovenskega delavca in kmeta v starem kraju na tlačansko verigo, so se Gregorčičevi in Aškercevi stanovski tovariši kosali med seboj, kdo se bo bolj priljiznil škofom in tako dobil boljše faro. Nekaj stanovskih tovarišev je sicer takrat škripalo z zobmi, delalo pesti v žepih, niso se pa upali naskočiti diktature rimske cerkve.

Da, dan prihaja tudi v cerkvah, akoravno počasi. Ali najmanjše zarje ni opaziti v rimski cerkvi, ki bi naznanjevala prihod dneva, še manj je pa takih znamenj v rimski cerkvi med Slovenci, dasiravno so bile posebno v Ameriki prilike, da se organizira odpor proti avtokraciji v rimski cerkvi, ki zahteva od podrejenih župnikov in kaplanov, da uče stvari, v katere zdrav človeški razum ne more verjeti.

SLIKE IZ NASELBIN.

Woodlawn via West Allis, Wis. — Kakor gotovo še nikdar nisem bil milijonar, tako gotovo še ni bilo dopisa iz naše vasi (Lesne trate). Pred desetimi leti tukaj še ni bilo drugega naselbina kakor par velikih kmetij, danes je pa četrtina kmetij že posejanih s hišami in hišicami. Med temi je kakih 40 slovenskih družin, katere imajo po večini svoje hiše, seveda koliko so pa naše, je odvisno koliko let že kdo plačuje mesečne obroke, ker naselili smo se le kot revni delavci in ne kot bogatini, razen par izjem.

Za našo naselbino vemo najbolj tisti, ki tukaj stanujemo, akoravno gre na stotine avtomobilov vsaki dan skozi našo vas. Poleg tega tečeta skozi dve cestno-železnični progi daleč ven na deželo ter vsakih 20 minut nas obiščeta dve cestno-železnični kari iz 7 milj oddaljenega mesta Milwaukee. Vendar bi se veliko ljudi odzvalo z znano ameriško besedo "I do not know", ako bi jih kdo vprašal za našo vas.

Da ne boste mislili, da smo kje blizu Eskimov, vam povem, da naš Woodlawn City ni nič drugega kakor zapadni del mesta West Allisa, in West Allis se pa drži mesta Milwaukee, Wis. Tako čes pelješ po stari Narodni cesti (National Avenue) zapadno iz Milwaukeeja, do 49. avenije, si v Milwaukee, od 49. do 85. avenije si pa na West Allisu. Če hočem prav natanko označiti Woodlawn City moram reči, da se nahaja med 80. in 90. avenijo. Pa kakor sem že poprej omenil, je vse skupaj eno mesto, katero se imenuje West Allis, Wis.

Westališka naselbina je stara okrog 20 let in šteje okrog 18 tisoč prebivalcev, če jih je nekaj več ali nekaj manj, za tisto nisem odgovoren, med katerimi je pa kakih 2000 slovenskih duš. Seveda prihajam tudi mladino. Mesto West Allis ima nad ducat različnih tovarn, katerih največja je Allis Chalmers Mfg. Co., katere izdeluje največje električne stroje, kakor tudi vsake vrste parne stroje. Zaposlenih ima od 7 — 10 tisoč delavcev. Torej je že nekaj izkoriščanja pri toliki množini delavcev. Po omenjeni tovarni je tudi mesto dobilo ime West Allis, ker tovarna je bila prva, in šele potem so se začeli ljudje seliti iz Milwaukeeja in drugod.

Kaj ima mesto West Allis ne bodem popisaval. Vse se dobi za denar, kar se rabi, in še marsikaj imajo kar ne rabi delavni človek, ker zaslužijo se komaj toliko, da se delavska družina izhaja, v največ slučajih pa še malo manj.

Zadnje leto in pol smo delali s polno paro 10 — 12 in še več ur na dan, nad 8 ur dela so plačali večinoma po vseh tovarnah čas in pol, sedaj smo pa postali že nekoliko unijski, da delamo le po 8 ur, seveda smo unijski le zato, ker družbe nimajo toliko naročil in so same skrajšale delavni čas. Precej jih je tudi že dobilo noveletne požitnice, seveda ne s polno plačo, ampak brez centa.

Več rojakov in starih znancev se iz države Pensylvanije me je pismeno vprašalo, kaj je po tovarnah? Vsako delo ima svoje težave in trpljenje. Po rovih delaš komaj polovico časa, da se komaj preživiš v tovarnah pa delaš ves čas, pa se tudi komaj preživiš, samo v rovih je bolj težko delo. V tovarnah pa najdeš lahko in težko delo, ampak plačo pa najdeš le lahko.

Po rovih v Pensylvaniji sem delal 14 let. Naveličal sem se, in za pokojnino sem se nalezel revmatizma kakor berač mraza. Po tovarnah delam 7 let, pa sem se tudi že davno naveličal. Tovarniškim delavcem včasih pripovedujem, kako se dela v jami.

Pravijo, da bi ne delali v jami za noben denar, zopet drugi so pa prišli delat v tovarne ob premogarski stavki, ali so kmalu zapustili tovarne in so se povrnil nazaj v premogorove. Toraj, kjer najprvo značič, tam se privadiš, in tam najraje delaš, dokler nas bodo parne piščalke klicale na delo pod takimi pogoji kakor sedaj, bo smo morali stati vedno v borbi za vsakdanji kruh.

Naj se vrnem nazaj na West Allis. Kakor sem poprej poročal, je tukaj precejšnja slovenska naselbina, kjer imajo rojaki po večini svoje hiše ter razne trgovine in druga obrtnije. Slovenci imajo na West Allisu pet društev: 3 moška in 2 ženski, dve spadajo pod jugoslovansko podporno zvezo "Sloga" v Milwaukeeju, dve pod K. S. K. J., peto pa je "Združenje", št. 104 SNPJ, katerega

član sem tudi jaz. To društvo bo staro dva leti prihodnji mesec, vsa člena članov je bila prestopila od dr. "Sloga", št. 16 SNPJ, iz Milwaukeeja. Ob času ustanovitve je šlo okrog 70 članov, danes po 22 mesecih od časa ustanovitve jih pa že ima 130 članov, poleg pa še precejšno število v mladinskem oddelku, toraj za ta čas že nekaj napredka.

Poročati moram tudi, da se je westališka naselbina začela zanimati za napredek izven podpornih društev. Pred kratkim so ustanovili slovensko godbo, pri kateri je več starih dobrih godev, in k tem pristopajo še nove moči. Nadalje se je slovenska javnost začela zanimati za svoj lastni Slovenski dom, in sicer je vseh 5 zgoraj omenjenih društev stopilo v to prepotrebno akcijo. Vsako društvo je izvolilo po 4 zastopnike, kateri so že imeli par sestankov v ta namen. Njih prvi sklep je, da se obiščejo vsi člani in ostali rojaki na West Allisu, ako bi se zavezali da bi vsak član posodil \$10.00; če bi hotel tudi več za dobo treh let brez obresti. Obenem bi pobirali tudi podpise za prostovoljne prispevke od 25c do \$100.00 ali pa še več. Vse bi bilo dobrodošlo, kar bi kdo daroval.

Torej rojaki, kadar vas obiščejo društveni tajniki ali pa omenjeni zastopniki, podpišite kar morete največ posoditi, in še več darovati. Ako bi se videlo da bi podpisana vsota zadostovala za pričetek, potem šele se bo šel obljubljeni denar kolektat. Kakor je domenjeno od strani zastopnikov, bi se dom napravil za vsoto okrog 15 do 20 tisoč dolarjev, in bi bil last vseh petih tukajšnjih slovenskih društev in nikakoršnih delničarjev.

Na zadnjem sestanku omenjenih zastopnikov se je sklenilo, da se vrši veselica vseh društev skupno enkrat v prvih dveh mesecih po Novem letu, katere čisti dobiček bi bil namenjen za Slovenski dom, kdaj in kje se bo vršila veselica, bomo poročali pozneje. Morda se bo vršila s kakšno igro, ker tudi na West Allisu je več dobrih igralnih moči.

Prva dva sestanka, ki smo jih že imeli, sta bila pri rojaku J. Rezelnu. Na prvem so bila zastopana 3 društva in na drugem vseh pet. Ko smo imeli prvi sestanek neke nedelje zvečer in je po končanem sestanku, prikorakal na okroglo mizo "starokrajski Štefan" z rumenim plaščem, bi bili že kmalu pozabili kdaj se je začela nedelja preoblačiti v ponedeljek. Ako bi ne bili ali takoj domov, bi bil lahko še omenjeni starokrajski Štefan nam poskočil v lasce.

Ne smem pozabiti povedati, da bo naše društvo "Združenje", št. 104 SNPJ, imelo veselico dne 22. decembra v Kraljevi dvorani.

Najljubneje ste vabljeni vsi westališki in milwauški rojaki, da se obilno vdeležite omenjene veselice. Zakaj? Pred mesecem dni so 3 naši člani pripeljali nekega črnega Ohajca, ga premastili in zapirli, katerega obsodba se bo vršila na omenjeni veselici. Razun tega bodo še vse dobroto in lepote na omenjeni veselici. Slovenska "Banda" bo igrala štajerski ples. Tudi stari Miklavž je obljubil, da nas poseti omenjenega večera, ako ga bo spremljal tudi njegov sluga gospod hudič, mi ni znano. Najbolje, da pridete na veselico sami ob 7. zvečer in prepičljati se boste.

Vodim vesel Božič in srečno Novo Leto vsem, kar slovenski čita in govori. — Tone Demšar.

Neffs, Ohio. — Delali smo še dosti dovoljno, a sedaj se je nenkrat vse ustavilo. Dali so nam kar po tri in štiri dni požitnic na teden. To je pri nas vsako leto, da k novemu letu slabo delamo in nimajo kapitalisti z nami toliko posla, da si te dni laglje prestejejo denar in si nemoteno razdelijo lepe dividende. Nam so dividende upognjen hrbet, sivi lasje in revmatizem v nogah, mnogim pa še polomljene kosti. To so delavske dividende.

Mnogi pravijo, da si bomo že pomagali drugo leto, ko pridejo volitve. Po mojem bo šele slabše kot je. Saj vendar vidimo že v vsaki naselbini kar po tri stranke, a poleg tega vstajajo še drugi ki pravijo, da mora čez par let priti njih stranka na površje. Po mojem smo zdaj na slabšem kot smo bili pred desetimi leti. Takrat se je res razkrijal pri nas socialistični klub, a potem, ko so vstajale še druge stranke, je vedno slabše. Nazaj gremo in podobni smo tistim, ki so zidali babilonski stolp, da bi dosegli nebeško kraljestvo. Zdaj pa ni bog ničesar kriv kot je bil pri Babilonu.

cih, ko jim je zmešal jezike, ljudje sami so se zmešali in ustvarili toliko število strank.

Ne protestiram proti nobeni stranki, a povem pa, dokler se ne bodo vsi delavci zedinili v eno stranko, ni pričakovati nič boljšega. Še pri društvenih sejah se člani cepijo na dve strani; če kdo prinese kako dobro stvar, že vstane drugi, četudi prvega pobija s predmetom, ki tja ne spada. Takim članom bi svetoval, da si preskrbijo državljanstvo in svoje prepričanje izrabijo, ko bo čas, namreč na volilni dan.

Izkopali so truplo pokojnega Matta Topoliškega, ki je počival že devet mesecev v hladni zemlji. Njega je ubil električni tok, ko se je dotaknil žice medtem ko je šel iz rova, kakor se je izjavil mladiški preiskovalec. Pokojnik ima v starem kraju ženo in sinova. Dva njegova sorodnika tu sta se pričela potegovati, da bi družba, pri kateri se je pokojnik ponesrečil, izplačala odškodnino prizade ti družini v starem kraju. Pri tem ga je začela družba trditi, da je pokojnik imel srečno napako. Sorodnika pa nista hotela odnehati in zahtevala sta, kar po pravici gre prizadetim. Prišla sta združbenika iz Columbusa, da sta raztelesila pokojnika, preiskala srce in del pljuč.

Tem zopet vidimo, kako mogotei drže skupaj. Dokler je človek zdrav in močan, mu še da je nekaj odstotkov od njegovega zaslužka, ko pa je treba za njim kaj plačati, se branijo in poslužijo vseh sredstev. Oni so edini med seboj.

Delavstvo pa se pri vsem tem cepi v razne stranke, ki goje med seboj sovraštvo in razdor. Na ta način nikdar ne upajmo, da bi nam zasijali dnevi svobode.

Vodim članom veselo novo leto, Prosveti pa mnogo novih naročnikov. — L. Plahuta.

St. Michael, Pa. — Ker se že dolgo ni nič slišalo iz naše naselbine, se jaz malo oglasim. Z delavskimi razmerami se ne morem pohvaliti, kajti le po štiri dni delamo na teden in še takrat malo zaslužimo. Mislim, da je to mrtvilo postalo valed tega, ker si kapitalisti hočejo vzeti čas, da bodi lahko v miru prečeli svoje dobičke Končujobega se leta. Ni mi znano, kdaj bo prišel čas, da bomo delavci šteli naš dobiček. Čas je že bil in še bo za ubogega delavca, da si bo tudi on vzel čas, da presteje vsako leto svoje prihranke.

Dosedaj še nismo imeli za božične praznike drugega kot izčrpane ude in žuljave roke. To je vse, kar smo imeli delavci pokazati ob vsakem Novem letu. Upam, da bo za naprej boljše in bomo delavci imeli kaj šteti ob Novem letu, če drugo ne pa vsaj dolg, za koliko se je povečal tekem leta. To je vse, kar kaže delavcem. Par mesecev nam še dajo kaj zaslužiti, potem pa nam zopet nudijo dovolj prostega časa, da lahko vse tisto zapravimo. To je zmerom in vedno kot večna ura.

Tako bomo delavci šli naprej, vedno naprej, naprej in naprej, prišli pa nikamor.

Omeniti moram nekaj novega, kar je bilo sklenjeno na zadnji redni seji. Sklenjeno je bilo namreč, da tajnik društva ne bo več zakladal za posamezne člane, kakor je do sedaj. Torej člani društva št. 190, pozor! Kdor ne bo do 25. v mesecu do osmih zvečer plačal svojega asesmenta, bo suspendiran. Če ne boste do takrat plačali, jaz ne bom založil za nikogar. Če bo slučajno kak član suspendiran zaradi neplačanja, naj se ne jezi na tajnika. — M. Ferlin.

Falls Creek, Pa. — Iz te male slovenske naselbine ni nikoli slišati glasu. Saj tudi ni dobrot. Delavske razmere so skoraj popolnoma mrtve, kolikor je še o brata, preti, da bomo v najkrajšem času poslani domov za peš za par mesecev.

To je tudi vzrok, da naše društvo ne napreduje na članstvu. V finančnem oziru pa smo dobro podprti. Članom našega društva št. 413 sporočam, da je bilo na glavni seji 9. decembra sklenjeno, da vsak prispeva 25c društveni blagajni meseca januarja ali februarja, da se pokrijejo stroški. To naj upoštevajo oddaljeni člani. — Louis Slak, tajnik društva št. 413.

PIŠMA NA POŠTI
Imajo: Marian Aldrich, št. 1, Boskovic Jovan, št. 8, Aleksander Bobek, št. 10, Nick Kozel, št. 44. Pisma dobite na glavni pošti. Poleg tekočih številke povejte kraj, odkoder pismo pričakujete.

Meteoriti.

Med onimi, ki na letošnji božični dan ne bodo dobre volje, je tudi grški kralj Jurij, ki je moral odnesti pete. Zastonj je Aleksander brusil čevlje po Parizu v interesu svoje tače, rumunske kraljice.

Jugoslovanska vlada je ustrelila že mnogo kozlov, škandal prve vrste pa je, da se vmešava v notranje zadeve tujega ljudstva samo zato, ker zahteva Aleksandrova tača, da mora njena hči ostati grška kraljica.

Radi dveh, treh babnic, radi prokletih žlahte treh egiptoskih dinastij naj bi se morala sovražiti ljudstva Jugoslavije in Grške! Ali je to danes še mogoče?

Jurij je deseti evropski monarh, ki je bil v vojni prikrajšan za krono. Precej trnov in tronečev je preklenila vojna, ampak največji troni še stoje.

Ni treba misliti, da se z republiko takoj našeli vsa svoboda na Grškem. Kot se poroča, bodo grški vojaški diktatorji ustrojili republiko po francoskem ali ameriškem vzorcu. Če vzamejo francoski sistem, bo Vasil Zaharoff prvi predsednik; ako osvoje ameriškega, bo Venizelos prezident. Kdo je Zaharoff? Bankir in multimilijonar, grški Rockefeller. Grška buržoazija bo zadovoljna, ne pa delavci in kmetje.

Kljub temu so Grki naredili korak naprej. Monarhije, pa naj so še tako "moderne" in "ustavne", predstavljajo ostanke prejšnje fevdne dobe, ki še aliso dokraj zgnili. Republika predstavlja moderno buržoazijo in kapitalizem v dobro razvitih industrijskih državah (Francija, Združene države) in vojaško oligarhijo v manj razvitih krajih (španske republike v Ameriki), ki so industrijske kolonije velesil.

Bodoča forma vlade je industrijska republika, katere prvi poskus je zdaj v Rusiji. Ker pa Rusija še nima industrije, da bi bile vredne tega imena, mora preiti skozi fazo državnega kapitalizma, predno doseže potrebne stopnje razvoja.

Duhovni protestantskih cerkva v Ameriki (teh je pet) se prav pošteno kavsajo radi verskih "resnic". Modernisti zahtevajo, da se zavržejo dogme o devičnem spočetju, telesnem vstajenju, nebesih in peklju, osebnosti Boga in čudežih; fundamentalisti pa vztrajajo, da te dogme ostanejo, kajli — pravijo — če se zavržejo te dogme, se zavre kristjanstvo, kar je res. Vera bi ne živela niti en dan, če bi duhovni ne mogli separiti z nebesi in strašiti s peklom neuke ljudi.

Ta prepri ni nov. Prepri o teh dogmah in drugih rečeh je že take star kot je stara krščanska cerkev. V katoliški cerkvi so bili nekoč veliki prepiri radi vprašanja, če ima ženska dušo in v katerem jeziku je Bog govoril z Adamom v rajnu. Dogma o "brezmadežni devici" Mariji je ena najnovejših, kar dokazuje, da to vprašanje ni bilo rešeno skozi dolga stoletja.

Prepiri te vrste so povzročili, da se je prvotna cerkev razdelila v vzhodno in zapadno (grško in rimsko) in pozneje so se od rimske ocepile protestantske sekte.

Danes se zde ti prepri smiselni, kajti milijoni, ki verujejo v znanost, so že davno zavrgli vero v absurde dogme. Vendar pa ti prepri ne škodijo; morda odpre oči drugim, ki še tavajo v temi.

Eno je gotovo: heretikom se danes ni treba bati, da bi jih bilo metal v ječe ali sežgal na grmadi. Doba grmad te vrste je že daleč za nami.

Rak je lansko leto umoril 95.000 oseb v Ameriki, jetika pa 90.000. To sta dva največja sovražnika človeštva, proti katerima še ni orožja. Veda, ki se je tekem vojne proslavila (ali osramotila) z diabolskimi iznajdbami za pobijanje ljudi, še ni odkrila sredstva za uničenje teh dveh sovražnikov.

Mogoče bo Amerika enkrat imela vlado, ki posveti 80 odstotkov svojega proračuna pobijanju bolezni in izobrazbi ljudstva. Še danja vlada troši 80 odstotkov vseh dohodkov za armado mornarice.

Delavsko novica.

(Federated Press.)

Potek verske svaje se obrača dobri stvar v prilog.

Organiziranje jeklarskih delavcev. Pittsburgh, Pa. — Kampanja za organiziranje železarskih in jeklarskih delavcev v pittsburskem distriktu, vključno s Homestead, Monaca, McKeesport, McKees Rocks, Braddock, Duquesne, Duquesne in Clairton, se začne v januarju. Krajevne unije in več internacionalnih organizacij bodo sodelovale v kampanji.

Izvrševalni odbor unije železarskih in jeklarskih delavcev je do sedaj vodil kampanjo v Clevelandu, Chicagu, Buffalu in Bethlehemu. Tajnik Hannon je te dni poročal o uspehu kampanje. Dobri uspehi se kažejo v Clevelandu in Bethlehemu; železarski distrikt je manj aktiven, najslabše pa se je obnesla kampanja v Buffalu.

“Božične počitnice”. Woonsocket, R. I. — Tovarne Woonsocket Rubber kompanije, znane s tovarnami v Millvillu, Mass., bodo zaprte od 22. decembra do 2. januarja, nakar bodo obratovali nekaj časa po štiri dni v tednu. Družba pravi, da je vzrok — slabo vreme! Več kot 3500 delavcev je prizadetih.

Lawrence, Mass. — 1500 delavcev v bombažnem oddelku tukajšnjih tekstilnih tovarn je prejelo obvestilo, da naj ostanejo doma od 22. decembra do 7. januarja. Vzrok ni naveden.

Burlington, Vt. — 250 delavcev je bilo odlovljenih iz tukajšnjih bombažnih predilnic na nedoločen čas.

Biddeford, Me. — 1800 delavcev Sacco-Lowell kompanije je ta teden dobilo neprosto voljne božične počitnice.

Tiskarski vajenci stivkarkarji. Asheville, N. C. — Stavski vajenci v tiskarski šoli v Maconu, Ga., so bili najeti za zlomljenje stavke tiskarskih delavcev pri dveh neunijskih dnevnikih v Ashevilleu. Lastniki dnevnikov so najeli 35 učencev za skebsko delo.

Nova delavska banka. Cincinnati, O. — Organizacija železniških klerkov je tu odprla svojo banko dne 15. decembra.

Nov delavski dnevnik. Chicago, Ill. — “The Daily Worker”, ki se oglašja kot “prvi angleški komunistični dnevnik na svetu”, prične izhajati 13. januarja v Chicagu. Prva številka bo namenjena splošni distribuciji in normalna dnevna izdaja izide 14. januarja. Glavni urednik lista bo J. Louis Engdahl. William F. Dunne bo urednik za delavske vesti. Drugi člani uredniškega štaba so: Thomas O’Flaherty za lokalne vesti, Jay Lovestone, uredniški šef, John Pepper za posebne razprave, Fred Ellis in Robert Minor bosta pa risala karikature. V uredniškem odboru so: Chas. E. Ruthenberg, William Z. Foster, James P. Cannon, J. L. Engdahl, Pepper in Minor. M. J. Loeb, bivši tajnik Delavskega obrambnega sveta, bo upravitelj, Sam Hammersmark pa manager za oglase.

“The Daily Worker” bo izhajal zjutraj. Ob sobotah bo imel posebni “magazine section”. Naročnina bo \$1 na mesec, \$10 za celo leto. Naslov: 1099 N. State St., Chicago, Ill.

FORD OLEHČAL SRCE VSEM PREDSEDNIKIM ASPIRANTOM. (Nadaljevanje s prve strani.) ga, kolikor se to tiče tretje stranke.

Pristaši predsednika Coolidgea so dejali, da bo Fordov korak zelo škodil senatorju Hiram Johnsonu, ali prijatelji le-tega pa mislijo, da ne bo senator Johnson utrpel zastranega prav nobene škode.

Demokratje so istega mnenja. Demokratični senator King iz Utaha se je izjavil takole: “Naj je Ford kot izdelovalec avtomobilov še tako mogočen in velik, njegovo naznanilo ne bo prizadelo niti 20.000 glasov.”

Ko je republikanski voditelj v senatu senator Lodge prečital Fordovo izjavo, je vzkliknil: “Dobra izjava, podana o pravih časih. Z njo je dokazano, kam teko naše politične vode.”

Senator Hiram Johnson je rekel, da ga ni prav nič presenetila Fordova izjava. “Izjava ni bila nepričakovana,” je rekel senator Johnson. “V Washingtonu že vedeli pred nekaj tedni, da bo Ford podpiral predsednika Coolidgea.”

literaturo. Enote naj se organizirajo po poklicih in narodnostih. Vsaka teh enot mora imeti v svoji sredi “bojno enoto” treh mož, ki se morajo enkrat v tednu vaditi v streljanju in drugem “pionirskem delu”. Vsi voditelji enot se morajo sestati vsaka dva meseca in razpravljati o napredovanju njihovega dela.

Dokument zaključuje: “Trdno smo prepričani novih propagandistov, bodočih voditeljev vojaških sil stranke in zvestih bojnikov v teku socialne revolucije. Upamo, da bo stranka korak za korakom objela vse proletarske sile v Ameriki in v bližnji bodočnosti razobesila rdečo zastavo na Beli hiši!”

Z objavo tega “dokumenta” hoče državni tajnik Hughes pokazati, da je bil opravičen zavreči ponudbo Unije sovjetskih republik za sporazumitev, da si ni v dokumentu — če je tudi avtentičen — najmanjše besedice, da je sovjetska vlada v kaki zvezi s temi navodili.

VRETEL MED PRAZGODOVINSKIM IN ZGODOVINSKIM OČLOVOM. Chicago, Ill. — Orijentalci zavod na čikaški univerzi se je lotil dela, da dožene, kaj je delal človek odtlej, ko se je prvič pojavil na zemlji, in dotlej, ko ga zgodovinarji uvedejo v zgodbo.

Med časom, ko so staroslovci zasledili človeka in zgodovinarji zapisali njegovo delovanje med njegovo poznejšo dobo, obstoja velika vrzel med obema perijodama, pravi zavodov ravnatelj profesor James H. Breasted.

“Neoziraje se na to dejstvo pridenjajo naši zgodovinarji preučevati človeka ob tisočih neugodnih vprašanjih. In človeku se zdi, kakor da je civilizirana družba že kar izpopolnjena padla z neba. Ti naši zgodovinarji se malo ali pa nič ne zmenijo za tajnosti in probleme človeškega izvora,” pravi dalje prof. Breasted.

“Najtemeljnejše pridobitve v dolgotrajnem procesu, ki je naredil iz človeka, kar je dandanes, so bile dosežene v tisti zanemarjani vrzeli, ki zija med paleontologom in zgodovinarjem.

“In že je jasno, da se je izvršila ta velikanška preobrazba v starodavnem orijentu ali iztoku — na bližnjem vzhodu. Iz pisanih in nepisanih virov, ki jih je dobili v starodavnih deželah bližnjega vzhoda, mora priti lista zgodba, in orijentalist je edini moderni preiskovalec, ki more izvesti to nalogo.”

Inkvizitorski volk je skočil iz kute. Krotko jaguje v kuti bosonogih frančiškanov je prišlo pred več leti v Cleveland. Prve dni je bilo ponižno in krotko, a kmalu je pričelo kazati svojo voljo naravo v taki meri, da je moralo zopet zapustiti Cleveland. Po daljših blodnjah križem Amerike se je ustavilo končno v Chicagu. V Chicagu je dospelo po krivih potih denunciacije. Kot v Clevelandu, tako je bilo tudi v Chicagu v začetku krotko, dokler se ni ogrelo in pripravilo mehko ležišče. Nato je pričelo kazati svojo voljo naravo. Najprvo jo je pokazalo napram svojim stanovskim tovaršim, potem napram članom neke bratovščine, h kateri je samo pripadalo in katero je hotelo za dobro provizijo prodati zavarovalni družbi. Bila je smola, čreda je pravčasno izvolala, kaj krotko jaguje namerava in zapustiti je moralo proti svoji volji čredo.

Jagne se je zopet potuhnilo, nastopilo je zopet v ulogi krotkosti in ponižnosti. Dasi pri čredi zopet pridobi zaupanje, je za nekaj časa zapustilo akcije za podjarmljenje vse črede pod svojo oblast. Jagne je menjalo taktiko! Prišlo je udrihati po tistih, ki niso jagnetu verjeli, da je jagne, ampak so bili prepričani, da je neolikani in neizobraženi volk v kuti, ki je oblekel kuto, da bi ljudje v njem videli krotko jagnje.

In ti ljudje se niso motili. V zadnjih mesecih je jagne preveč bleketalo, in iz kute je skočil inkvizitorski volk, ki bi se v zelonizmu lahko meril s Torquemadom, španskim inkvizitorjem, ki je na tisoče živih špancev poslal na grmado, v učenosti in znanju se pa lahko kosa z norei v državnih in privatnih noričnostih.

To je kratka povest o krotkem jagnetu v kuti bosonogih frančiškanov, ki se je pokazalo kot inkvizitorski volk, ko je skočilo iz kute

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Ishorj. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calmar, podpredsednik Andrew Vidich R. F. D. 7, Box 81, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniš. za oddelke Blas Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jaka Zavrtak, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelesnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terrell, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHDNO OKROZJE: Jacob Ambrosi, Box 288, Moon, Run, Pa., John Grotel, 14521 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROZJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugoslov. Max Mara, Box 166, Buhl, Minn., za avstrijsko. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbor:

Predsednik: Frank Alai, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Josko Ovan, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Jos. Skuh, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR! — Korespondence s gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote volje se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, ligar naslov je zgornj.

Vsi prisilni na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, oglaš, naročnina in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: “Prosveta”, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago je za leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnine lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO “PROSVETA” 2657 So. Lawdale Ave., CHICAGO, ILL.

V 2—3 tednih dobim lep stare-krajski

KALENDAR

za leto 1924 in ga vsakomu, ki mi pošlje svoj naslov

BREZPLAČNO pošlje

Denarne posiljate za BOŽIČ in NOVO LETO hitro in gotovo.

Pišite pa moj cenik.

EMIL KISS BANKIR, 133 Second Ave., NEW YORK CITY

Dopremijam rajsko le storo-za kraja. “Affidavit.”

POTNIŠKI ODDELEK! HRANILNI ODDELEK!

Našim rojakom:

Z naglim korakom se bližamo koncu tega leta in kmalo bomo stopili v novo leto. Zgodovina Američkih Slovencev bo za eno leto starejša, za vsakega od nas pa se zaključila ena doba našega življenja. Mimo nas teče vsakdanji življenj brez odmora in spremembe, mi pa se postavimo ter se vprašamo: Kaj bo nam prineslo novo leto? Za trenutek hrepenimo po dobrih starih časih ter se spominjamo dneva ločitve od domače grude. Takrat smo se podali na pot z lahkimi sreem, polnim navdušenja in podjetnosti. Bodočnost se nam je pokazala v alko vitih barvah. Mnogim se je posrečilo v vstrajnostjo doseči zaželjeni cilj, dasiravno je življenje našega ljudstva v tej deželi spojeno z mučnim delom.

Amerika je znana kot dežela organizacije. Opa-valetc ima vta, da celi narod živi in dela v enim velikau-skem, celo deželo presegajočem podjetji. Ako so gospo-darske razmere ugodne je v američkih tovarnah, v rud-nikih in na farmah dovolj dela in več zasluzka kakor kje drugod na svetu. Vsak, ki živi v tej deželi, je odvisen od splošnega gospodarskega stanja, zato je dolžnost vsa-kega, da sodeluje za splošni blagostan, da spoštuje po-stavo in da vzdržuje mir.

Z radostjo ugotovimo, da so tekom celega leta v na-seljbinah vladale povoljne razmere, ki so dale našim ljudem stalnega dela in zasluzka.

Vesti, ki prihajajo iz naše domovine šalibog niso tako dobre. Ljudstvo trpi pod težo gospodarskega bremena. Trajalo bo več let, dokler se bo dežela otresla posledie vojne in predno ne pridejo boljši časi, bodo naši domačini potrebni redne podpore iz Amerike. Vase rodoljubno sree nam napoveduje, da pomagata Vašim sorodnikom v njihovem gmotnem stanji.

Želimo Vam vsem VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in obilo sreče in uspeha v NOVM LETU.

Za vse dokaze prijateljskega zaupanja, katere ste nam letos zopet v tako obilni meri izkazali, se Vam srčno zahvaljujemo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St. New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANK.

POŠILJANJE DENARJA ZA BOŽIČ

Gotovo tudi letos ne bode te pozabili svojcev v starem kraju, tem-več jim bode te poslali primeren denarni dar za božične praznike! Cini prej opravite to opravilo, to-liko bolje!

Nasla banka je ukrenila vse po-trebno, da bodo njene božične po-šiljave hitro in točno dostavljene prejemnikom.

Denar lahko pošljemo POTOM POSTE IN POTOM BRZOJAVNE-GA PISMA.

Denar poslan potom nas je is-plaćan prejemniku na njegovi do-mači pošti brez vsakega odbitka.

DOLARJE V JUGOSLAVIJO pošilja naša banka potom pošte ali brzajave!

NAŠE CENE se vedno med naj-nizjimi. Prepričajte se!

V STARI KRAJ — za Božič! Ako ste Vi med onimi, ki namer-avate praznovati Božič v starem kraju, potem je v Vašo korist, ako se poslužite trdke, ki je znana po točni in solidni postrežbi.

Ako ste namenjeni dobiti koga iz starega kraja, nam pošljite po na-daljšna pojasnila.

SLOVENSKA BANKA

Zakrajšek & Čelark,

70 — 9th Ave., New York, N. Y.

